

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.464/2022/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Pivarnyikné Dr. Juhász Emőke Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Takács Szabina ügyvéd) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a dr. Horváth Hanga ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Debreceni Törvényszék 15.P.20.117/2021/66. számú ítélete ellen a felperes által 67. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja.

Mellőzi azt az elsőfokú rendelkezést, amely feljogosította a felperest, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkezéseiről az alperes költségén tájékoztassa az alperes volt titkárnőjét a kuvaiti állomáshelyen, továbbá M. A.-t és T. I.-t. Ehelyett kötelezi az alperest, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését 15 napon belül magánlevélben küldje meg a felperes, valamint a Kg.-i és Km. részére.

Kötelezi az alperest arra is, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300 000 (háromszázezer) forintot, valamint ezen összeg után 2020. január 29. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal meg-egyező mértékű kamatot.

A felperes által az alperes részére fizetendő elsőfokú perköltséget 624 624 (hatszázhuszonnégyezer-hatszázhuszonnégy) forintra leszállítja.

Mellőzi a meg nem fizetett eljárási illetékre vonatkozó elsőfokú rendelkezést. Ehelyett kötelezi a felperest, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára 290 960 (kétszázkilencvenezer-kilencszázhatvan) forint feljegyzett kereseti illetéket. Kötelezi az alperest is, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára 72 740 (hetvenkétezer-hétszáznegyven) forint feljegyzett kereseti illetéket. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

A felperes által az állam részére – külön felhívásra – fizetendő állam által előlegezett költséget 13 920 (tizenháromezer-kilencszázhusz) forintra leszállítja, az alperes által az állam

részére – külön felhívásra – fizetendő állam által előlegezett költséget 3480 (háromezer-négyszáznyolcvan) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 133 350 (százharminc-háromezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára 424 980 (négy százhuszonnégyezer-kilenc száznyolcvan) forint feljegyzett fellebbezési illetéket. Kötelezi az alperest is, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára 47 220 (negyvenhétezer-kétszázhusz) forint feljegyzett fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 2014. szeptember 1-én kormányzati szolgálati jogviszonyt létesített a Kg.-i és Km.-mal (a továbbiakban: KKM), amely határozott időre: a felperes tartós külszolgálatának időtartamára jött létre. A KKM M. és H. után 2019. augusztus 11-től kezdődően M. K.-i Nk.-re (a továbbiakban: nagykövetség) helyezte őt, ahol gazdasági felelősként dolgozott azzal, hogy a kihelyező okirat szerint a külszolgálat várható befejezésének éve 2023. A felperes közvetlen munkahelyi felettese a k.-i magyar nagykövet: az alperes volt.

[2] A nagykövetség 2019. szeptemberi pénztárnaplóját a felperes készítette el, amelyet a KKM Kk.-i G.-i F.o.-a (a továbbiakban: KGF) nem talált megfelelőnek, ezért a nagykövetséget gazdálkodási szempontból B-ből C kockázati kategóriába sorolta vissza. A KGF a nagykövetség 2019. decemberi pénztárnaplóját is szabálytalannak minősítette, ezért az állomáshelyet ismét visszasorolta: ezúttal C-ből D kockázati kategóriába, továbbá hiányosnak találta a 2019. évi zárási munkákat is.

[3] A felperes 2020. január 1-től 2020. január 27-ig szabadságot vett ki, és Mo.-ra utazott, hogy megműtse a kiújult gerincsérvét. Abban állapodott meg az alperessel, hogy a távolléte idejére nem adja át másnak a nagykövetség házipénztárát. Ehelyett ún. elszámolási előlegeket fizetett ki a nagykövetség egyes dolgozóinak, akik vállalták, hogy az előlegekkel 30 napon belül szabályszerűen elszámolnak a felperes felé. Ennek érdekében a felperesnek legkésőbb január végéig vissza kellett érkeznie a nagykövetségre.

[4] A felperes a WhatsApp elnevezésű kommunikációs alkalmazás útján 2020. január 11. napján arról tájékoztatta az alperest, hogy az orvosai a magas vércukorszintje miatt csak a következő héten döntenek a műtét időpontjáról, de addig is dolgozik a minisztériumban, és pótolja azokat a hiányosságokat, amiket a KGF a 2019. évi zárási munkáiban talált. 2020. január 17-én azt írta az alperesnek, hogy a műtétet január 27-31. között végzik el, a varratokat pedig 10 nappal később szedik ki. 2020. január 24-én értesítette az alperest, hogy a műtétje 2020. január 29-én, a varratszedés 2020. február 10-én lesz, a következő napon pedig visszaindul K.-ba, amelyhez már meg is vette a repülőjegyét. Az alperes az üzeneteket megkapta, a valóságtartalmukat nem vonta kétségbe, és csupán annyit válaszolt a felperes január 24-i üzenetére, hogy „az nem egészen január 24.”

[5] 2020. január 28-án az alperes 18./KWI/20... szám alatt scriptament nyílt iratot (a továbbiakban: scriptament) küldött a KGF-nek, amely szerint: „Tájékoztatjuk a központot, hogy felperes neve gazdasági felelős 2020. január 5-28. közötti időtartamra szabadságot vett ki. felperes neve úr hónapok óta gerinccpanaszokkal küzd, s arról tájékoztatott, hogy január 7-én gerincműtetre kapott időpontot Mo.-on, mely műtét után az előírt lábadozási időszakot követően 28-án újra felveszi a munkát a külképviseleten. felperes neve azonban a mai napon nem jelent meg a nagykövetség hivatali épületében, s értesüléseink szerint az általa előzetesen megjelölt Turkish Airlines IST-KWI légijárat utaslistáján sem szerepel, így a gazdasági felelős a mai nappal igazolatlanul hiányzik állomáshelyéről. felperes neve távozásakor nem adta át a házipénztárát egyik kiküldött kollégának sem, s nincs tudomásunk arról, hogy a gazdasági felelős milyen jogcímen és meddig marad távol állomáshelyétől. Mindezek alapján tisztelettel kérjük a központot: engedélyezze, hogy fellelés alapján jegyzőkönyvben átvegyem a házipénztárát, szíveskedjenek meghatározni az utalványozás és ellenjegyzés rendjét felperes neve távolléte idejére, valamint szíveskedjenek kötelezni a feltehetően Mo.-on tartózkodó felperes neve-t, hogy igazolja távollétét a KGF részére leadott dokumentumokkal.”

[6] A KGF – a scriptamentre válaszul – még aznap két feljegyzést készített. A 20./KGF/20... számú feljegyzésben (a továbbiakban: első feljegyzés) arról tájékoztatta az alperest, hogy az állomáshely kétszeri visszaminősítése, az év végi zárási munkák elvégzésének hiánya, valamint az igazolatlan távollét miatt kezdeményezi a felperes külszolgálatának soron kívüli befejezését a minisztérium vezetésénél. Az első feljegyzést és a hozzá mellékelte scriptamentet intézkedés céljából a nagykövetségre, tájékoztatás céljából pedig a G.-i H. Á.t.-ra (a továbbiakban: GHÁT), és a Ki.-i Á.t.-ra (a továbbiakban: KÁT) küldte el. A 20./KGF/20... számú feljegyzésben (a továbbiakban: második feljegyzés) meghatározta a gazdálkodás és ellenjegyzés rendjét a nagykövetségen, továbbá kitért arra is, hogy mindez azért szükséges, mert az alperes tájékoztatása szerint a felperes igazolatlanul hiányzik az állomáshelyéről, a távollétének jogcíméről és tartamáról pedig nincs információja. A második feljegyzést intézkedés céljából a K.-i és D.-i Nk.-ekre küldte meg. Mindkét feljegyzést T. I. külgazdasági referens készítette, Sz. R. osztályvezető láttamozta, és M. A. főosztályvezető kiadmányozta.

[7] A felperes 2020. február 12-én érkezett vissza a nagykövetségre, ahol 2020. február 3-ig igazolta a keresőképtelenségét, a 2020. február 4-11. közötti távolmaradására viszont igazolást nem adott le. A KKM Szü.-i Fo. (a továbbiakban: SZEFO) vezetője a 2020. február 13-án kelt 11./SZEFO/20... számú scriptament nyílt iratban tájékoztatta az alperest, hogy a KKM hivatalvezetése 2020. március 31. napjával visszavonja a felperes tartós külszolgálati kihelyezését, és végleges hatállyal berendeli őt. Egyúttal kérte az alperest, hogy tájékoztassa

erről a felperest, amelyet az alperes meg is tett. A SZEFO a 2020. február 20-án kelt KKM-SZ/18../20... számú okiratban értesítette a felperest a tartós külszolgálatának megszüntetéséről és a 2020. március 31. napjával történő berendeléséről, amely azt is jelentette, hogy a felperes kormányzati szolgálati jogviszonya is megszűnik, hiszen az a tartós külszolgálatának időtartamára jött létre. Ez utóbbi tényről a SZEFO a KKM-SZ/19../20../SZNYA. számú okiratban tájékoztatta a felperest, aki a kormányzati szolgálati jogviszonyának megszűnése után nem keresett munkát, 2020. április 1. napja óta ugyanis – a 39%-os egészségi állapotára tekintettel – rokkantsági ellátásban részesül.

[8] A felperes közszolgálati panaszt nyújtott be a külszolgálatának és a kormányzati szolgálati jogviszonyának megszüntetése miatt, amelyet a Közszerződési Döntőbizottság elutasított. A Fővárosi Törvényszék azonban a 34.K.707.237/2020/32. számú ítéletével a Közszerződési Döntőbizottság határozatát megváltoztatta, és kötelezte a KKM-t, hogy fizessen meg a felperesnek általánymunkaadóként 19 146 036 Ft-ot, az ezt meghaladó keresetet pedig elutasította. A KKM fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2.Kf.700.022/2022/4. számú ítéletével a Fővárosi Törvényszék elsőfokú ítéletének fellebbezett részét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint a KKM jogellenesen szüntette meg a felperes tartós külszolgálatát, mert – noha indokolási kötelezettsége nem volt – elmulasztotta megjelölni az intézkedés jogalapját képező jogszabályt: a külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Külszoltv.) 20. §-ának (8) bekezdését, így jogsértő volt a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetése is. Ezért a felperes alappal tartott igényt általánymunkaadóként, amelynek mértékét az eljáró bíróságok a 12 havi illetményének megfelelő összegben határozták meg, az ezt meghaladó általánymunkaadóként iránti keresetet pedig elutasították. Nem találták alaposnak a felperes azon keresetét sem, amelyet a lakhatásának újbóli megoldásával felmerült 795 750 Ft és a hazautazása során keletkezett 576 590 Ft többletköltség megtérítése iránt terjesztett elő, ezt a kárt ugyanis a kormányzati szolgálati jogviszonyának jogellenes megszüntetése idézte elő, azt tehát az általánymunkaadóként már kompenzálta.

[9] A felperes a módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez és a munkához való jogát azért, mert a scriptamentben:

- valótlanul állította, hogy a felperes 2020. január 28. napján igazolatlanul volt távol a munkahelyéről, mivel az előzetes tájékoztatása ellenére a 2020. január 7. napi gerincműtétet, és a kötelező lábadozási időszakot követően ezen a napon mégsem vette fel a munkát a nagykövetségen, és a megadott, Turkish Airlines IST-KWI légitársaság utaslistáján sem szerepel;
- valótlanul állította, hogy nincs tudomása arról, hogy a felperes milyen jogcímen, és meddig marad távol az állomáshelyétől;
- azt a valós tény, hogy a felperes 2020. január 28. napján nem jelent meg a nagykövetségen, abban a hamis színben tüntette fel, hogy ezen magatartásával megszegte a kormányzati szolgálati jogviszonyából eredő munkavégzési kötelezettségét;
- azt a valós tény, hogy a felperes 2020. január 28. napján nem jelent meg a nagykövetségen, abban a hamis színben tüntette fel, hogy ennek oka a felperes által kezelt házipénztárral kapcsolatos jogsértés;
- azt a valós tény, hogy a felperes a távozásakor nem adta át a házipénztárt, abban a hamis színben tüntette fel, hogy ez a gyakorlattal és az utasításával ellentétes volt; végül

- elhallgatta a KKM elől azt a valós tény, hogy a 2020. január 7. napjára tervezett műtét január 27-31. közé tolódott.

[10] A módosított kereset kiterjedt arra is, hogy a bíróság kötelezze az alperest írásbeli bocsánatkérésre, és arra, hogy a perben született ítélet másolati példányát küldje meg a KKM részére. A felperes kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest 5 000 000 Ft sérelemdíj és járulékai, valamint 903 010 Ft keresetveszteségből eredő kártérítés és járulékai megfizetésére azzal, hogy ez utóbbiért az alperes a KKM-mel egyetemlegesen felelős.

[11] Arra hivatkozott, hogy az alperes valótlan, és valós tényeket hamis színben feltüntető tényállításai miatt az terjedt el róla a KKM-ben, hogy megbízhatatlan, amely kizárja, hogy a jövőben pénzügyekkel foglalkozó gazdasági szakemberként elhelyezkedhessen egy minisztériumban vagy más kormányzati szervnél. Mindez nemcsak a jóhírnevét, hanem a munkához való jogát is sérti, különös tekintettel arra, hogy az alperes jogsértése hozzájárult a külszolgálatának megszüntetéséhez is. Ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:51. §-a (1) bekezdésének a) és c) pontjai alapján a jogsértés megállapítására és megfelelő elégtételre tartott igényt, továbbá a Ptk. 2:52. §-a, 2:53. §-a és 6:540. §-ának (3) bekezdése alapján sérelemdíjat és kártérítést is követelt, hiszen az alperes a KKM alkalmazottjaként szándékosan okozott neki nem vagyoni és vagyoni hátrányokat, így ezek megtérítéséért a KKM-mel egyetemlegesen felel. A sérelemdíj körében az elveszített munkalehetőségeket, a társadalmi megítélésének romlását, valamint az alperes magatartásának súlyos felróhatóságát kérte figyelembe venni, kártérítésként pedig a 2020. április havi keresetveszteségére tartott igényt, amely az e havi illetményének és a rokkantsági ellátásának különbözete.

[12] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a scriptamentben nem állított valótlanságokat és nem tüntetett fel valós tényeket hamis színben, hiszen a felperes 2020. január 28-tól nem vett ki szabadságot, és táppénzre sem ment el, holott erre lett volna lehetősége, mert 2020 januárjában bejárta a KKM-be munkát végezni. Ezért igazolatlanul volt távol az állomáshelyétől, a távollétének jogcímét és tartamát pedig hivatalosan nem közölte. Azokat az információkat, amiket a felperes WhatsApp-on küldött neki, azért nem említette meg a scriptamentben, mert alappal kételkedett a felperes szavahihetőségében. A scriptamentnek és a felperes visszarendelésének nem volt nagy visszhangja a KKM-ben, így az nem sértette a felperes jóhírnevét. A felperest egyébként sem a scriptament miatt rendelték vissza, hanem azért, mert rosszul végezte a munkáját, így a munkához való joga sem sérült, amelyet az is igazol, hogy a felperes a kormányzati szolgálati jogviszonyának megszűnése után meg sem próbált máshol elhelyezkedni, hanem a leromlott egészségi állapota miatt rokkantsági ellátásért folyamodott.

[13] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnevét egyrészt azzal, hogy a scriptamentben valótlanul állította: nincs tudomása arról, hogy a felperes milyen jogcímen és meddig marad távol az állomáshelyétől, másrészt azzal, hogy elhallgatta a KKM budapesti központja elől, hogy a felperes tervezett műtétje 2020. január 7. napjáról január 27-31. közé tolódott, harmadrészt pedig azzal, hogy azt a valós tény, hogy a felperes 2020. január 28. napján nem jelent meg a nagykövetségen, abban a hamis színben tüntette fel, hogy ezen magatartásával megszegte a kormányzati szolgálati jogviszonyából eredő munkavégzési kötelezettségét. Feljogosította a felperest, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkezéseiről az alperes költségén

tájékoztassa az alperes volt titkárnőjét a kuvaiti állomáshelyen, továbbá M. A.-t és T. I.-t. Az ezt meghaladó keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 816 902 Ft perköltséget, az államnak pedig 327 295 Ft meg nem fizetett illetéket és 15 660 Ft állam által előlegezett költséget. Kötelezte az alperest is, hogy fizessen meg az államnak 36 366 Ft meg nem fizetett illetéket és 1740 Ft állam által előlegezett költséget.

[14] A határozatának indokolása szerint jelen perben nem annak volt jelentősége, hogy a felperes a munkahelyi szabályok szerint vett-e ki szabadságot 2020. január 28-ra, vagy nem. Kizárólag az számított, hogy az alperes valótlanul: jobb tudomása ellenére állította a scriptamentben azt, hogy nincs tudomása a felperes távollétének idejéről és jogcíméről, hiszen ezekről a felperes tájékoztatta őt. Nem bírt relevanciával az sem, hogy az alperes bízott-e a felperesben, mert az aggályait sem a felperessel, sem pedig a KGF-fel nem közölte. Az alperes elhallgatta a scriptamentben azt a tényt is, hogy a felperes tájékoztatta őt a műtét időpontjának elhalasztásáról január 27-31. közé, továbbá a felperes távolmaradását abban a hamis színben tüntette fel, hogy ezzel megszegte a kormányzati szolgálati jogviszonyból eredő kötelezettségeit. Ezek a valótlan, és valós tényt hamis színben feltüntető tényállítások megbízhatatlannak mutatták a felperest, amely – az általa végzett diplomáciai tevékenységre is tekintettel – alkalmas volt a társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, így sértette a jóhírnevét. Nem találta jogsértőnek ugyanakkor a scriptament azon részét, amelyben az alperes a házipénztár át nem adásáról írt, a scriptamentet megismerő T. I. és M. A. ugyanis tisztában voltak vele, hogy a gyakorlatban rövid távollétek esetén nem szokás átadni a házipénztárt, így fel sem merült bennük a bűncselekmény gyanúja. Nem volt vita tárgya az sem, hogy a felperes szabadsága 2020. január 27. napjáig tartott, az az állítás tehát, amely szerint a felperes 2020. január 28-án igazolatlanul volt távol, megfelelt a valóságnak, ezért ez sem sértette a felperes jóhírnevét.

[15] Mivel a scriptament tartalmáról – a tanúvallomások szerint – csak az alperes korábbi titkárnője, M. A. és T. I. szereztek tudomást, a felperest arra jogosította fel, hogy tájékoztathassa ezeket a személyeket az ítélet jogsértést megállapító rendelkezéseiről. Az ezt meghaladó elégtétel iránti keresetet azért nem találta alaposnak, mert egyrészt a felperes nem igazolta, hogy ezen személyeken kívül más is értesült a jogsértésről, másrészt pedig a bírói gyakorlat szerint nem követelhetett bocsánatkérést vagy ehhez hasonló egyéb nyilatkozatot. Elutasította a sérelemdíj megfizetése iránt előterjesztett keresetet is, mert a felperes nem igazolta, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben milyen nem vagyoni hátrányokat szenvedett. Nem volt alapos a munkához való jog megsértésére alapított kereset sem, mert e jogot kizárólag a munkáltató sérthette meg, a felperes munkáltatója azonban nem az alperes volt, tehát nem ő szüntette meg a felperes kormányzati szolgálati jogviszonyát. Alapvetően találta a kártérítési keresetet is, mert nem az alperes sérelmezett közlése volt a releváns oka annak, hogy a felperest visszarendelték, M. A. tanúvallomása szerint ugyanis a külszolgálat megszüntetésére irányuló döntés – a nagykövetség kétszeri visszaminősítése és a zárási munkák hiányos elvégzése miatt – már a scriptament előtt megszületett, azt az igazolatlan távollétre vonatkozó tényszerű közlés csupán megerősítette. Amennyiben pedig mégis az alperes közlése lett volna a visszarendelés releváns oka, az egyetemleges marasztalás érdekében a kárért felelős KKM-nek is perben kellett volna állnia.

[16] Nem találta alaposnak a felperes utólagos bizonyítás iránti előterjesztett azon indítványát sem, amelyik M. T. tanúkénti kihallgatására irányult. Egyrészt ugyanis már a perfelvétel lezárása előtt felmerült a tanú kihallgatásának lehetősége, amelyre akkor a felperes

nem tett indítványt, másrészt pedig a felperes nem állította, hogy a tanú ismerte a scriptamentet, így a per eldöntése szempontjából releváns tényekről nem bírhatott tudomással.

[17] A pertárgyértéket 6 061 010 Ft-ban állapította meg, amelyre tekintettel a felperest 90%-ban, az alperest pedig 10%-ban találta pernyertesnek. Az alperes jogi képviselőjét megillető munkadíjat és készkiadást a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (2) bekezdése alapján 800 000 Ft-ra mérsékelte, amelyhez hozzászámította az alperes által megelőlegezett tanúdíj 90%-át, így a felperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (2) bekezdése alapján 816 902 Ft perköltség megfizetésére kötelezte. A pernyertesség-pervesztesség arányában döntött a feljegyzett kereseti illeték és az állam által előlegezett tanúdíj viseléséről is.

[18] A felperes a fellebbezésében elsődlegesen arra kérte az ítéltáblát, hogy részben változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, és teljesen adjon helyt a módosított keresetének. A másodlagos fellebbezési kérelme arra irányult, hogy az ítéltábla helyezze hatályon az elsőfokú bíróság ítéletét, és utasítsa az elsőfokú bíróságot új tárgyalásra és új határozat hozatalára. Harmadlagosan azt kérte, hogy az ítéltábla mellőzze a kötelezését az alperes elsőfokú perköltségének megfizetésére, és állapítsa meg, hogy a felek maguk viselik az általuk előlegezett elsőfokú perköltséget.

[19] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen utasította el a kereset azon részét, amely további három tényállítás miatt a jóhírnévsértés tényének megállapítására irányult. A házipénztárral kapcsolatos jogsértés látszatát keltő állításokat ugyanis nemcsak T. I. és M. A. ismerte meg, hanem Sz. R. is. Rajtuk kívül a scriptamentet – az első feljegyzés mellékleteként – megkapta a GHÁT és a KÁT is, ahol 100-150 munkavállaló dolgozott. A házipénztárral kapcsolatos állítások tehát jóval nagyobb személyi körhöz jutottak el, mint ami az elsőfokú ítéletben szerepel. Tévesen értékelte az elsőfokú bíróság M. A. tanú vallomását is, aki azt vallotta, hogy a házipénztár átadásáról a gazdasági felelős és a nagykövet a gyakorlattól eltérően is megállapodhattak, azaz nem zárta ki annak lehetőségét, hogy az alperes a házipénztár át nem adásával jogsértésre utalt. A tanú szavahihetősége egyébként is kétséges, mert nem adott magyarázatot arra, hogy a scriptamentet megelőzően pontosan mikor született döntés a felperes visszarendeléséről. E nélkül nem lehet hitelt adni annak a nyilatkozatának, hogy a scriptament nem előidézte, hanem csupán megerősítette a korábban meghozott döntést a felperes külszolgálatának megszüntetéséről. E tanúvallomást kifejezetten cáfolta az első feljegyzés is, amely szerint az igazolatlan távollétre vonatkozó valótlan tényállítás igenis hozzájárult a felperes visszarendeléséhez. Az okozati kapcsolat akkor sem vitatható, ha a scriptament nem előidézte, hanem csupán megerősítette a korábban meghozott döntést. Azzal, hogy az alperes a sérelmezett közlésben összekötötte a felperes távollétét a házipénztár át nem adásával, azt a hamis látszatot keltette, mintha a felperes szabálytalanul járt volna el a házipénztárral kapcsolatban, amely akkor is sérti a felperes jóhírnevét, ha mindez nem veti fel bűncselekmény gyanúját. Jóhírnévsértő volt az alperes azon valótlan tényállítása is, hogy a felperes 2020. január 28-án igazolatlanul volt távol a nagykövetségtől. Ahogy az azt elsőfokú ítélet is helyesen tartalmazza: e napon még nem lehetett tudni, hogy a távollét igazolatlan lesz-e vagy nem, mert a felperesnek utólag kellett benyújtania a gyógykezelése miatti távollétet kimentő igazolásait. Ehhez képest érthetetlen és ellentmondásos, hogy az elsőfokú bíróság miért utasította el az erre alapított keresetet.

[20] Nem végrehajtható az elsőfokú ítélet azon rendelkezése, amelyik feljogosította őt arra, hogy a jogsértést megállapító ítéleti rendelkezésekről tájékoztassa az alperes volt kuvaiti titkárnőjét. Az csupán véletlen, hogy a felperes ismeri ezt a személyt, aki nem más, mint az alperes felesége. Azzal, hogy a jogsértésről az alperes feleségét értesítheti, az elégtételadás célja nem valósul meg. Ezzel szemben az első és a második feljegyzés, továbbá az egyéb csatolt okiratok szerint a scriptament tartalmáról – T. I. és M. A. mellett – Sz. R., a GHÁT, a KÁT, a SZEFO és a D.-i Nk. is tudomást szerzett, így indokolt az alperest olyan elégtétel adására kötelezni, amelyet a módosított keresete tartalmaz.

[21] Az elsőfokú bíróság tévesen utasította el a munkához való jog megsértése miatt előterjesztett keresetet is. A munkához való jog ugyanis személyiségi jog, hiszen a társadalmilag hasznos munkavégzés a személyiség elsőrendű fontosságú megnyilvánulása. Ezért e jogot nemcsak a munkáltató sértheti meg, hanem – az eset összes körülményeinek tükrében – más személy is. Jelen esetben az alperes munkáltatói jogköröket gyakorolt a felperes felett, mert jogában állt utasításokat adni neki, és a közvetlen munkahelyi felettese volt, így megsérthette a felperes munkához való jogát. Mindezt meg is tette, hiszen az első feljegyzés szerint a felperes külszolgálatát részben az alperes azon valótlan tényállítása miatt szüntették meg, hogy a felperes 2020. január 28-án igazolatlanul volt távol az állomáshelyétől. Bár M. A. vallomása ellentétes volt ezzel a feljegyzéssel, az okirati bizonyíték a tanúvallomásnál nagyobb bizonyító erővel rendelkezett, hiszen az a perbeli események idején keletkezett, a vallomás pedig két évvel később.

[22] Az elsőfokú bíróság jogszabálysértően utasította el a sérelemdíj iránti keresetet is, mert a felperes igazolta, hogy az alperes személyiségi jogot sértő magatartásával okozati összefüggésben nem vagyoni hátrányok érték őt. Ilyen immateriális sérelem volt, hogy az alperes jogsértése miatt megszűnt a kormányzati szolgálati jogviszonya, romlott a társadalmi megítélése, és lehetetlenné vált a jövőbeni kormányzati munkavállalása. Így az alperes többszörös jogsértést követett el, amely súlyos következményekkel járt, ezért a reparáció és a prevenció elve csak akkor juthat érvényre, ha az ítéltábla kötelezi őt a keresetben követelt sérelemdíj megfizetésére.

[23] Téves döntést hozott az elsőfokú bíróság akkor is, amikor elutasította a kártérítés iránti keresetet. Az első feljegyzés szerint a felperes visszarendelésének egyik oka az alperes azon valótlan tényállítása volt, hogy a felperes 2020. január 28-án igazolatlanul volt távol a nagykövetségtől. Ezen okirat bizonyító erejét nem dönthette meg M. A. tanúvallomása, hiszen azt a KKM által megküldött okiratok is cáfolták. Azok ugyanis nem igazolták, hogy a nagykövetséget kétszer is visszasorolták a felperes miatt, hanem épp ellenkezőleg: azt bizonyították, hogy a nagykövetség esetében csak egyszer történt visszasorolás, amely a KKM értékelési elvei szerint nem volt elegendő a felperes visszarendeléséhez. Ezért a felperes kormányzati szolgálati jogviszonya nem a kétszeri visszasorolás, hanem a scriptament miatt szűnt meg. Mivel pedig az alperes a scriptamentben a jobb tudomása ellenére, azaz szándékosan állított valótlanságokat, az ezzel okozott keresetvesztéséért a Ptk. 6:540. §-ának (3) bekezdése alapján a KKM-mel egyetemlegesen felel, amelynek perben állása nem volt feltétele az alperes marasztalásának.

[24] Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 220. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjait akkor, amikor elutasította a M. T. tanúkenti kihallgatása iránt előterjesztett utólagos bizonyítási indítványt. Annak igazolására ugyanis, hogy ki szerzett tudomást a scriptament

tartalmáról, a felperes a perfelvétel során T. I. tanú kihallgatását kérte, akiről alappal feltételezte, hogy ismeri ezt az információt. Ennek ellenére T. I. azt vallotta, hogy nem emlékszik rá: kihez jutott el a scriptament, így a felperes arra kényszerült, hogy e körben M. T. kihallgatását kérje, amelyet T. I. tanúvallomásának ismeretében haladéktalanul meg is tett. A perfelvétel során semmi sem indokolta, hogy indítványozza M. T. kihallgatását is, mert nem számíthatott arra, hogy T. I. kihallgatása nem vezet majd eredményre. Ezért az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon utasította el a M. T. kihallgatására irányuló utólagos indítványát, amellyel elzárta őt attól, hogy az elégtételadás és a sérelemdíj körében igazolhassa: kik szereztek tudomást az alperes jogsértő közléseiről. Emiatt ebben a körben indokolt az elsőfokú eljárás megismétlése.

[25] Az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a pernyertesség-pervesztesség arányát is, mert a felek közel azonos mértékben lettek pernyertesek, ezért azt kellett volna megállapítania, hogy az általuk megelőlegezett perköltséget maguk viselik. Az alperesnek megítélt jogi képviselői munkadíj eltúlzott mértékű, ezért annak további mérséklése indokolt, hiszen az alperes az elsőfokú eljárás során végig tartotta magát az eredetileg előterjesztett ellenkérelméhez.

[26] Az alperes fellebbezési ellenkérelme arra irányult, hogy az ítéltábla hagyja helyben az elsőfokú ítélet fellebbezett részét. Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy egyes közléseivel megsértette a felperes jóhírnevét, mert a műtét többször tolódozott, így nem tudhatta biztosan, hogy azt elvégzik-e 2020. január 28-án, vagy nem. A felperesnek nem WhatsApp-on, hanem a KKM hivatalos online felületén kellett volna jeleznie, hogy 2020. január 28-tól kezdődően szabadságot vesz ki, vagy táppénzre megy, amelyet nem tett meg annak ellenére, hogy T. I. munkaügyi perben tett tanúvallomása szerint erre minden lehetősége megvolt. Mindaddig, amíg a felperes a távollétét szabályszerűen nem igazolta, azt igazolatlanoknak kellett tekinteni, így az erre irányuló tényállítása nem volt valótlán. Amennyiben a felperes átadta volna a házipénztárt, nem lett volna szükség a scriptament megírására. A felperesnek tudnia kellett, hogy ha nem érkezik vissza január végéig az állomáshelyére, az alperesnek intézkednie kell, hogy a KKM engedélyezze a házipénztár fellelését és átvételét. A scriptamentben azért utalt a felperes igazolatlan távollétére, mert ez hozzátartozott a házipénztár és az utalványozás kérdéséhez. A felperes nem igazolta, hogy a scriptament közrehatott a kormányzati szolgálati jogviszonyának megszüntetésében. Mivel a visszarendelése után meg sem próbált elhelyezkedni, a munkához való joga nem sérülhetett. E jogot az alperes azért sem sérthette meg, mert nem ő volt a felperes munkáltatója. A felperes a fellebbezésében nem hivatkozhat bizonyítékként az első feljegyzésre, mindezt ugyanis az elsőfokú eljárásban nem tette meg.

[27] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre benyújtott Pf. 5. sorszámú beadványában megismételte a fellebbezési érvelését, és rámutatott arra, hogy az alperes – fellebbezés nélkül – nem teheti vitássá az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezéseit.

[28] Az ítéltábla a fellebbezés elbírálása során nem lépte át a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátait [Pp. 370. §-ának (1) bekezdése], olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést ugyanis, amely erre okot adott volna, nem észlelt [Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései]. Ezért nem érintette az elsőfokú ítélet keresetnek helyt adó rendelkezéseit, hiszen azokat egyik fél, így az alperes sem fellebbezte meg. Fellebbezés hiányában tehát alkalmatlan volt az érdemi elbírálásra az alperes – fellebbezési ellenkérelemben előadott –

azon érvelése, amelyben az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezéseit sérelmezte. Erre tekintettel az ítéltábla csupán az elsőfokú ítélet keresetet elutasító részét bírálta felül, amelynek során kizárólag abban foglalt állást, hogy a felperes fellebbezésében foglalt okok miatt alapos-e a keresetnek az elsőfokú bíróság által elutasított része, szükséges-e az elsőfokú eljárás e körben történő megismétlése, továbbá van-e helye a perköltségre vonatkozó elsőfokú rendelkezés megváltoztatásának. Ennek eredményeként a felperes fellebbezését kisebb részben alaposnak találta.

[29] Mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az elsőfokú bíróság megsértette-e az eljárási szabályokat akkor, amikor mellőzte a felperes által M. T. tanú kihallgatása iránt előterjesztett utólagos bizonyítási indítványt. E körben abból indult ki, hogy a felperes – a fellebbezésében hivatkozott egyik jogszabályi rendelkezés: a Pp. 220. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján – a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően csak akkor nyújthatott be további bizonyítási indítványt, ha az a keresete alapjául hivatkozott tény bizonyítására vagy ellenbizonyításra szolgált, feltéve, hogy az utóbb keletkezett vagy arról önhibáján kívül utóbb szerzett tudomást. Arról azonban, hogy M. T. tanúvallomása alkalmas lehet a keresete alapjául szolgáló egyes tények igazolására, a felperes már a perfelvételt megelőzően tudomással bírt (40. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldalának 2. bekezdése), ez pedig minden további jogszabályi feltétel vizsgálata nélkül kizárta, hogy a perfelvétel lezárása után indítványt tehessen e személy tanúkénti kihallgatására. A Pp. 3. §-ában foglalt perkoncentráció elve alapján ugyanis a felperesnek a kereset alapjául szolgáló tények igazolása érdekében minden olyan bizonyítási indítványt elő kellett volna terjesztenie a perfelvétel lezárásáig, amelyről ezen időpontig tudomást szerzett. Amennyiben e kötelezettségének valamely okból nem tett eleget, az ebből eredő bizonyítatlanságot neki kellett viselnie, amely alól nem mentesülhetett arra hivatkozással, hogy az általa felajánlott bizonyítás nem vezetett eredményre. Ezért az a körülmény, hogy T. I. tanú nem tudta felsorolni azokat a személyeket, akik megismerték a scriptament tartalmát, nem jogosította fel a felperest arra, hogy ugyanebben a körben utólagos bizonyítás keretében kérhesse M. T. tanúkénti kihallgatását, ezt ugyanis a Pp. 220. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján kizárta az a tény, hogy e tanúbizonyítási indítvány lehetőségéről már a perfelvétel lezárása előtt tudomással bírt. Nem biztosított jogalapot az utólagos bizonyításra a fellebbezésben hivatkozott másik jogszabályi rendelkezés: a Pp. 220. §-a (1) bekezdésének b) pontja sem, az ugyanis csupán valamely bizonyítási eszköz bizonyító erejének, vagy a bizonyítás eredményének cáfolata céljából adott lehetőséget utólagos bizonyítási indítvány előterjesztésére. A felperes azonban nem ebből a célból, azaz nem ellenbizonyítás érdekében, hanem a keresete alapjául szolgáló tényállítások igazolására kérte M. T.-t kihallgatni, ennek az indítványnak tehát a Pp. 220. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján sem lehetett helyt adni.

[30] Az elsőfokú bíróság a tényállást a fellebbezéssel érintett körben a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelése alapján, túlnyomórészt helyesen állapította meg. Azt az ítéltábla az első és a második feljegyzés alapján csupán annyival egészítette ki, hogy a KGF az első feljegyzést és a hozzá mellékelte scriptamentet a nagykövetség, a GHÁT és a KÁT részére, a scriptament tartalmát idéző második feljegyzést pedig a K.-i és a D.-i Nk.-ekre küldte el.

[31] E körben kiemeli, hogy nem ütközött a Pp. 373. §-ának (2) és (3) bekezdéseibe az, hogy a felperes a fellebbezésében – egyebek mellett – az első és a második feljegyzést jelölte meg azon tényállításának bizonyítékeként, hogy a scriptament tartalma a KKM szervezetén

belül széles körben ismertté vált. E jogszabályi rendelkezések ugyanis csak a fellebbezésben előadott új tényállítások és új bizonyítékok előterjesztését korlátozzák, azt azonban nem, hogy a fellebbező fél az elsőfokú eljárás során szabályszerűen előadott tényállításainak alátámasztása érdekében olyan bizonyítékokra hivatkozzon, amelyet az elsőfokú eljárás során már szabályszerűen beszereztek. Ez a nyilatkozat ugyanis sem új tényállításnak, sem pedig új bizonyítéknak nem minősül, hanem csupán a jogi érvelést egészíti ki, amely a Pp. 7. §-a (1) bekezdésének 2021. január 1-től hatályos, de a folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazandó 12. pontja értelmében nem tekinthető keresetváltoztatásnak. Márpedig a felperes a keresete alapjaként már az elsőfokú eljárásban is hivatkozott arra, hogy a scriptament tartalma a KKM-ben széles körben ismertté vált, és rontotta a személyének megítélését (pl.: 23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldalának 7. bekezdése), ezért nem minősült új tényállításnak az, hogy mindezt a fellebbezésében is megismételte. Nem volt akadálya annak sem, hogy e tényállítás alátámasztása érdekében bizonyítékként hivatkozzon az első és második feljegyzésre, ezen okiratok ugyanis nem voltak új bizonyítékok, hiszen azokat az ellenkérelmének mellékleteként épp maga az alperes csatolta be (5. sorszámú beadvány A/11. és A/12. mellékletei). Erre tekintettel nem foghatott helyt az alperes azon érvelése, amely szerint a felperes fenti hivatkozását a másodfokú eljárás során nem lehet figyelembe venni.

[32] Az így kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy az alperes a fellebbezéssel érintett közléseivel nem sértette meg a felperes jóhírnevét, az elsőfokú ítéletben foglalt indokolást azonban az alábbiak szerint pontosítani kell. Ennek oka az, hogy jelen perben is alkalmazni kellett a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának az általános személyiségvédelmi perekre is irányadó PK 12. számú állásfoglalását. Erre tekintettel a scriptamentet a maga egészében kellett vizsgálni, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kellett figyelembe venni, a scriptament egymással összetartozó részeit összefüggésükben kellett értékelni, és az értékelésnél tekintettel kellett lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

[33] Ezen elvek alkalmazásával egyértelműen megállapítható, hogy az alperes a scriptamentben tényként állította, hogy a felperes 2020. január 28-án igazolatlanul van távol az állomáshelyétől. Mindez – a kifejezések valóságos tartalmára is figyelemmel – azt jelenti, hogy az alperes állítása szerint a felperes e napon nem jelent meg a nagykövetségen, a távollétét pedig a sérelmezett közlés megtételének időpontjáig szabályszerűen benyújtott igazolással nem mentette ki, amely megfelelt a valóságnak. Ezen nem változtatott az a tény, hogy a felperes WhatsApp-on közölte az alperessel a műtétjének és a varratszedésének várható időpontját, a távollévő munkavállaló pusztá nyilatkozata ugyanis a társadalmi közfelfogásra is figyelemmel nem minősülhetett a távollét igazolásának, így – e nyilatkozattól függetlenül – a felperes távolléte igazolatlan maradt. Azt ugyanakkor, hogy e távollétet a felperes utóbb sem igazolhatja, az alperes nem állította a scriptamentben. Épp ellenkezőleg: az alperes kifejezetten arra kérte a KGF-t, hogy hívja fel a felperest a távollétének igazolására, vagyis biztosítson számára lehetőséget ahhoz, hogy a mulasztását szabályszerűen benyújtott igazolások útján utóbb kimenthesse. Mindebből az következik, hogy az alperes nem sértette meg a felperes jóhírnevét a scriptamentben foglalt azon tényállításával, amely szerint a felperes 2020. január 28-án igazolatlanul van távol az állomáshelyétől, az ugyanis – a kifejezések valóságos tartalmára, a társadalmi közfelfogásra és a scriptament tartalmilag összetartozó részeire is figyelemmel – megfelelt a valóságnak.

[34] Alap nélkül hivatkozott a felperes arra is, hogy az alperes a scriptamentben azt a hamis látszatot keltette, hogy a házipénztár át nem adásával szabálytalanságot követett el, amely összefügg a távollétével. A PK 12. számú állásfoglalásban foglalt elvek alapján ugyanis a scriptamentnek nem lehet ilyen tartalmat tulajdonítani. Ennek oka az, hogy az alperes a scriptamentben nem utalt arra, hogy a házipénztárral kapcsolatban valamilyen szabálysértés történt (pl.: az eltűnt, nem hozzáférhető vagy hiányos), így nem kérte a KGF intézkedését sem annak érdekében, hogy ezt a szabálytalanságot valamiképpen hárítsa el (pl.: hívja fel a felperest a házipénztár átadására, a fellelési helyének megadására, vagy a hiány pótlására), és torolja is meg (pl.: rendelje vissza a felperest, indítson vele szemben fegyelmi, szabálysértési vagy büntetőeljárást). Épp ellenkezőleg: az alperes csupán azt kérte, hogy a KGF a felperes távollétében engedélyezze számára a házipénztár szabályszerű átvételét, valamint határozza meg az ellenjegyzés és az utalványozás rendjét. Mindebből az következik, hogy az alperes – a scriptament valóságos tartalma szerint – nem azért említette meg a házipénztár át nem adásának tényét, mert álláspontja szerint ezzel a felperes szabályszegést követett el, továbbá nem azért utalt a felperes távollétére, mert az szerinte összefügg a házipénztár át nem adásával, hanem azért, mert szabályosan hozzá akart férni a házipénztárhoz, amelyhez feltétlenül jelentenie kellett, hogy a felperes nincs jelen az állomáshelyén, és a házipénztárt sem adta át. Ezért ezt a két valós tény a scriptamentben foglalt közlés nem tüntette fel hamis színben, így az nem sértette meg a felperes jóhírnevét.

[35] Az ítéltábla által kiegészített tényállás alapján helyesen döntött az elsőfokú bíróság akkor is, amikor elutasította a munkához való jog megsértése miatt előterjesztett keresetet, az elsőfokú ítéletben foglalt indokolást azonban ebben a körben is pontosítani kell. Ennek oka az, hogy a Kúria álláspontja szerint a munkához való jog személyiségi jog. Az ember személyiségének kiteljesedését ugyanis alapvetően a társadalmilag hasznos munkavégző tevékenysége biztosítja. A munkavégzés ezért a személyiség elsőrendű fontosságú megnyilvánulása, amely a munkához való jog alkotmányos deklarációján és a munkajogi szabályok keretein túlmenően személyiségi jogként is a törvény védelme alatt áll (BH1999.402., Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.073/2006/10., Kúria Pfv.IV.20.966/2017/8.). Mindez azt jelenti, hogy a munkához való jog – a többi személyiségi joghoz hasonlóan – abszolút szerkezetű, vagyis azt mindenki köteles tiszteletben tartani [Ptk. 2:42. §-ának (2) bekezdése]. Ebből egyenesen következik az, hogy a munkához való jogot nemcsak a munkáltató, hanem bárki más is megsértheti. Ezért nem értett egyet az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon érvelésével, amely szerint az alperes azért nem sérthette meg a felperes munkához való jogát, mert nem ő volt a munkáltatója.

[36] Erre tekintettel érdemben vizsgálta, hogy az alperes sérelmezett magatartása megsértette-e a felperes munkához való jogát, vagy nem. Ennek során abból indult ki, hogy a kereset alapját képező tényállítások szerint az alperes azért sértette meg a felperes munkához való jogát, mert a scriptamentben foglalt közlésével hozzájárult a felperes külszolgálatának és kormányzati szolgálati jogviszonyának megszüntetéséhez, és ezáltal kizárta a felperes jövőbeni kormányzati munkavállalását. Azt, hogy mi volt az oka ezeknek a munkáltatói intézkedéseknek, a felperes maga is az első feljegyzés alapján állapította meg, hiszen a KKM sem a felperes visszarendelését, sem pedig a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetését nem indokolta meg, erre egyébként a munkaügyi perben született jogerős ítélet szerint nem is volt köteles (Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.700.022/2022/4. számú ítéletének [22] pontja). Az első feljegyzés alapján pedig a felperes azt állította, hogy a visszarendelésének három oka volt: a nagykövetség kétszeri visszaminősítése, a 2019. évi zárási munkák hiányos elvégzése és az alperes által jelzett igazolatlan távollét. Ezen okok

közül az első kettő ebben a perben teljesen irreleváns volt, mert az alperes sérelmezett magatartásához vitán felül nem volt semmi köze annak, hogy a nagykövetséget valóban visszaszorolták-e kétszer a felperes tevékenysége miatt, továbbá tényleg hiányosak voltak-e a felperes által elvégzett 2019. évi zárási munkák. Ezért e két ok kapcsán előadott fellebbezési érvelést az ítéltábla figyelmen kívül hagyta.

[37] A felperes visszahívásának harmadik oka a felperes állítása szerint az igazolatlan távolléte volt, amelyet az első feljegyzés is megerősített. Ezért az igazolatlan távollét érdemi módon közrehatott ebben a munkáltatói intézkedésben, még akkor is, ha az nem előidézte, hanem – M. A. tanúvallomásaival egyezően – csupán megerősítette a KKM döntését. Erre tekintettel az igazolatlan távollét a felperes visszahívásának releváns oka volt, amely nyilvánvalóan összefüggött az alperes jelen perben sérelmezett magatartásával, hiszen az alperes a kereset tárgyát képező scriptamentben jelentette a KGF felé, hogy a felperes 2020. január 28-án igazolatlanul van távol az állomáshelyétől. Mindezek miatt állást kellett foglalni abban a kérdésben, hogy az alperes – ezzel a tényállítással – megsértette-e a felperes munkához való jogát, vagy nem.

[38] Ennek eldöntése során az ítéltábla abból indult ki, hogy az alperes ezen tényállítása – a kifejtett okok miatt – megfelelt a valóságnak, és nem keltette azt a hamis látszatot sem, hogy a felperes a távollétét utólag nem mentheti ki. Valójában az alperes nem azért jelentette a felperes igazolatlan távollétét, hogy a munkáltató szüntesse meg a felperes külszolgálatát és kormányzati szolgálati jogviszonyát, hiszen ilyen kérelmet a scriptament nem tartalmazott. Ehelyett az alperes csupán azt kérte, hogy a KGF hívja fel a felperest a távollétének szabályszerű módon történő igazolására, amelyre – a felperes közvetlen munkahelyi feletteseként – jogosan tartott igényt, hiszen a felperes WhatsApp-on megtett pusztá nyilatkozata a távollét kimentésére nem volt alkalmas. Az ugyanakkor, hogy az igazolatlan távollétre vonatkozó valós tényállítást a felperes munkáltatója: a KKM miként értékelte, már nem róható az alperes terhére. A KKM ugyanis a saját hatáskörében eljárva, önállóan döntött arról, hogy a felperest – az alperes kérelme ellenére – nem hívja fel a távollétének igazolására, hanem azonnal visszarendeli, tekintet nélkül arra, hogy a távollétét utólag ki tudja-e menteni, vagy nem. Ezért a munkáltatói döntésért tehát az alperes nem felel, mint ahogy azért sem, hogy ezt a döntést a KKM – a munkaügyi perben született jogerős ítélet szerint – jogellenes módon hajtotta végre, mert nem jelölte meg az intézkedésének jogalapjaként a Külszoltv. 20. §-ának (8) bekezdését (Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.700.022/2022/4. számú ítéletének [22] pontja). A kifejtett okok miatt az elsőfokú bírósággal egyezően az ítéltábla is arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem sértette meg a felperes munkához való jogát, hiszen a felperes igazolatlan távollétére vonatkozó tényállítása valós, a távollét igazolására vonatkozó kérelme pedig jogos volt, e kérelem figyelmen kívül hagyásával meghozott önálló munkáltatói döntésért és annak jogellenes végrehajtásáért pedig nem terheli őt felelősség.

[39] Az elsőfokú bíróság elégtételadás körében hozott döntésével ugyanakkor az ítéltábla nem értett egyet. Ennek oka mindenekelőtt az, hogy az elégtételadásra kötelező ítéleti rendelkezésnek kellően pontosnak és végrehajthatónak kell lennie. E követelményeknek azonban az elsőfokú ítélet nem felelt meg, mert az elsőfokú bíróság nem határozta meg, hogy személy szerint pontosan kicsoda „az alperes volt titkárnője a kuvaiti állomáshelyen,” így nem volt világos, hogy a felperest pontosan mely személy tájékoztatására jogosította fel. Az elégtételadásra vonatkozó elsőfokú rendelkezés a kiegészített tényállás tükrében sem volt helytálló, mert az alperes által elkövetett jogsértésről nemcsak T. I., M. A. és „az alperes volt

titkárnője” szerzett tudomást. A scriptamentet ugyanis az első feljegyzés mellékleteként megkapta a GHÁT és a KÁT is (5. sorszámú beadvány A/12. melléklete). A második feljegyzés első bekezdése pedig idézte a scriptament jóhírnévsértőnek nyilvánított részét: azt, hogy „a gazdasági felelős távollétének jogcíméről és tartamáról az állomáshelynek nincs információja,” e nyilatkozatot pedig megkapta a K.-i és a D.-i Nk. is (5. sorszámú beadvány A/11. melléklete). Mindezt azt jelenti, hogy jóval tágabb személyi kör értesült a jogsértésről, mint amelyet az elsőfokú bíróság megállapított, ezért a jogsértésről tudomást szerző személyeket lehetetlen lett volna név szerint beazonosítani, csupán azt lehetett rögzíteni, hogy ez a viszonylag tág személyi kör a KKM-en belül található. Erre tekintettel az ítéltábla a pontatlan és végrehajthatatlan elsőfokú rendelkezést mellőzte, és a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján arra kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését magánlevélben küldje meg a felperes és a KKM részére.

[40] Ezt meghaladó elégtételre a felperes nem tarthatott igényt. Ahogy azt a Legfelsőbb Bíróság már a Pfv.IV.20.801/2007/7. számú ítéletében kimondta: elégtételként bocsánatkérést vagy ehhez hasonló egyéb nyilatkozatot főszabály szerint nem lehet megkövetelni, ennek ugyanis csak akkor lenne értelme, ha a jogsértő valódi bünbánatot érez, és maga is meg akarja követni a sértettet. Amennyiben tehát a jogsértő önként nem hajlandó ilyen nyilatkozatot tenni, nem lehet bocsánatkérésre kötelezni őt, valódi bünbánat és a sértett megkövetésére irányuló tényleges szándék nélkül ugyanis ezek csupán üres szavak maradnak, amelyek valós tartalommal nem rendelkeznek. Azt pedig, hogy e szavak valóban jelentsenek is valamit, vagyis hogy a jogsértő érezzen valódi bünbánatot, és akarja megkövetni a sértettet, nem lehet kikényszeríteni. Erre azonban nincs is szükség. Az elégtételadás valós célja ugyanis nem a jogsértő érzéseinek a megváltoztatása, hanem az, hogy tudatosítsa a jogsértés megtörténtét azon személyekkel, akik a jogsértésről tudomást szereztek. Ezt a célt pedig – a jogsértést mindvégig tagadó alperes esetében – olyan nyilatkozattal lehetett elérni, amelyben az alperes az ítélet jogsértést megállapító rendelkezéseinek írásbeli magánlevélben történő megküldésével a jogsértés megtörténtét elismeri. Alap nélkül követelte a felperes azt is, hogy az ítéltábla kötelezze az alperest az ítélet teljes másolatának megküldésére a KKM részére, az elégtételadás céljának eléréséhez ugyanis elegendő az ítélet jogsértést tartalmazó rendelkezésének továbbítása, így az ítélet teljes másolatának megküldésére kötelezés szükségtelen lett volna.

[41] Az ítéltábla által kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre is, hogy a felperes nem követelhet sérelemdíjat. Figyelmen kívül hagyta ugyanis azt, hogy az általa megállapított jóhírnévsértő közlések összességében azt a hamis látszatot keltették, mintha a felperes arra sem vette volna a fáradságot, hogy legalább informálisan jelezze a közvetlen munkahelyi felettesének: mely okból és várhatóan meddig marad távol az állomáshelyétől. Mindez köztudomású, azaz külön bizonyítást nem igénylő [Pp. 266. §-ának (2) bekezdése] nem vagyoni hátrányokkal járt, mert a diplomáciában különösen fontos együttműködési kötelezettség súlyos fokú megszegésének cáfolata céljából magyarázkodási kényszert és szégyenérzetet alakított ki a felperesben a munkatársai felé. Ez az immateriális sérelem pedig nem tekinthető bagatellnek, mert a kiegészített tényállás szerint a jogsértésről a KKM-n belül viszonylag tág személyi kör szerzett tudomást. Ezért a felperes a Ptk. 2:52. §-ának (1) bekezdése alapján joggal követelt sérelemdíjat.

[42] Arra a kérdésre, hogy ezt a sérelemdíjat személy szerint az alperes köteles-e megfizetni a felperes részére, a Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdése folytán megfelelően alkalmazandó Ptk. 6:540. §-ának (1)-(3) bekezdései alapján lehetett választ adni. Tény

ugyanis, hogy az alperes a KKM alkalmazottjaként és a foglalkoztatásra irányuló jogviszonyával összefüggésben okozott nem vagyoni sérelmet a felperesnek, hiszen a részben jóhírnévsértőnek bizonyult scriptamentet a nagyköveti tisztségéből eredő feladatainak teljesítése során írta meg. Helyesen hivatkozott azonban a felperes arra, hogy az alperesnek tisztában kellett lennie azzal, hogy ha jobb tudomása ellenére elhallgatja a KGF elől a felperestől WhatsApp-on kapott információkat, azzal azt a hamis látszatot kelti, hogy a felperes még csak arra sem méltatta őt, hogy informálisan közölje vele: mely okból és várhatóan meddig marad távol az állomáshelyétől. Ezért az alperes tudatának át kellett fognia azt is, hogy e magatartásával nemcsak a felperes jóhírnevét sérti, hanem magyarázkodási kényszert és szégyenérzetet is kialakíthat benne a munkatársai felé, akik a scriptamentről – az ezzel kapcsolatos ügyintézési rend miatt – akár viszonylag tág személyi körben is értesülhetnek. Mindezek miatt az alperes a jóhírnévsértést a lehetséges következmények ismeretében, azokban belenyugodva követte el, valójában tehát eshetőséges szándékkal okozott nem vagyoni sérelmet a felperes részére, ezért az ebből eredő sérelemdíjért a Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdése folytán megfelelően alkalmazandó Ptk. 6:540. §-ának (3) bekezdése alapján a munkáltatóval, azaz a KKM-mel egyetemlegesen az alperes is felelősséggel tartozott. A Ptk. 6:29. §-ának (1) bekezdése értelmében pedig az egyetemleges felelősség azt jelenti, hogy a felperes – a választása szerint – bármelyik kötelezettől, így az alperestől is követelhetette az őt megillető sérelemdíj megfizetését, ennek tehát nem volt feltétele a másik kötelezett, azaz a KKM perben állása.

[43] Az ítéltábla a felperesnek járó sérelemdíj összegszerűségét a Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdése alapján oly módon határozta meg, hogy figyelembe vette: a felperes nem igazolta, hogy az őt ért köztudomású nem vagyoni hátrányokon felül az alperes jogsértése miatt további immateriális sérelmeket szenvedett. Ennek oka mindenekelőtt az, hogy a KKM – a felperes saját nyilatkozatai és az első feljegyzés tanúsága szerint – nem a scriptament azon része miatt szüntette meg a felperes külszolgálatát és kormányzati szolgálati jogviszonyát, amelyet az elsőfokú bíróság jogsértőnek talált, hanem az igazolatlan távollétre vonatkozó, a felperes személyiségi jogait nem sértő tényállítás miatt. Így az alperes jóhírnévsértése és a felperes visszarendelése között nincs okozati összefüggés, ezt tehát sérelemdíjra alapot adó nem vagyoni hátránként nem lehetett figyelembe venni. Értékelte az ítéltábla a felperes azon nyilatkozatát is, amely szerint a történetek egyes kollégáiban nem ellenérzéseket, hanem épp ellenkezőleg: együttérzést keltettek vele szemben (23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldalának utolsó előtti és utolsó bekezdései). Mindez csökkentette a jogsértésnek a felperesre gyakorolt hatását, csakúgy, mint az a tény, hogy a felperes – a kormányzati szolgálati jogviszonyának megszüntetése folytán – már nincs kapcsolatban a volt munkatársaival (40. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldalának 2. bekezdése). A sérelemdíj összegének meghatározása során nem lehetett figyelmen kívül hagyni a jogsértő magatartás felróhatóságának komoly mértékét sem, hiszen az alperes – a kifejtett okok miatt – a magatartásának következményeibe belenyugodva: eshetőséges szándékkal okozott immateriális sérelmet a felperesnek. A jogsértés súlya ugyanakkor nem volt jelentős, mert a felperes érvelésével szemben nem történt többszörös személyiségi jogsértés, így a jóhírnévhez fűződő jogán kívül más személyiségi joga nem sérült.

[44] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a felperesnek járó sérelemdíj összegét 300 000 Ft-ban határozta meg, ez állt ugyanis arányban a jogsértésnek a felperesre gyakorolt hatásával, a jogsértő magatartás felróhatóságának mértékével és a jogsértés súlyával, továbbá ez felelt meg a hasonló ügyekben követett bírói gyakorlatnak és a jogsértéskor uralkodó ár- és értékviszonyoknak. Ezt meghaladó sérelemdíjra a felperes – ugyanezen okok miatt – alap

nélkül tartott igényt. A megítélt sérelemdíj után az alperes a sérelem bekövetkezésének napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 6:48. §-ának (1) bekezdésében írt mértékű késedelmi kamat megfizetésére köteles [Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdése, 6:532. §-a].

[45] Jogszabálysértés nélkül utasította el az elsőfokú bíróság a felperes kártérítés iránti keresetét is, az elsőfokú ítéletben foglalt indokolás azonban e körben is pontosításra szorult. Ahogy azt az ítéltábla már kifejtette: a Ptk. 6:540. §-ának (3) bekezdése és a Ptk. 6:29. §-ának (1) bekezdése alapján az alperessel szembeni igényérvényesítésnek nem volt feltétele a KKM perben állása, ezért az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes álláspontja téves volt. Az a következtetése ugyanakkor helytállónak bizonyult, hogy a felperes nem követelhette az alperestől a keresetvesztéséből eredő kárának megtérítését. Ennek oka az, hogy a keresetvesztése a felperes kormányzati jogviszonyának megszüntetése idézte elő, amely a kifejtett okok miatt nincs okozati összefüggésben az alperes által elkövetett személyiségi jogsértéssel, így az erre alapított kártérítési keresetet is el kellett utasítani.

[46] A részben megváltoztatott elsőfokú döntés folytán módosult a felek elsőfokú pernyertességének aránya. Ennek kiszámítása során az ítéltábla azt vette figyelembe, hogy a felperes a módosított keresetében hat közlés miatt közlésenként két személyiségi jogsértés megállapítását kérte, amely tizenkét meg nem határozható perértékű kereseti kérelem. Ezen felül elégtételt követelt, amely további egy meg nem határozható perértékű kereseti kérelem, valamint igényt tartott sérelemdíjra és kártérítésre is, amelyek perértéke 6 061 010 Ft-ot tett ki. Ebből a felperes keresete négy meg nem határozható perértékű kereseti kérelem – három közlés miatt egy személyiségi jogsértés megállapítása és az elégtételadás – tekintetében vezetett eredményre, továbbá részben: 300 000 Ft perérték erejéig alaposnak bizonyult a sérelemdíj iránti keresete is. Mindez azt jelenti, hogy az elsőfokú eljárásban a felperes összességében 20%-ban, az alperes pedig 80%-ban lett pernyertes.

[47] A peres felek az elsőfokú eljárás során perköltséggként a jogi képviselőik munkadíját és költségterítését számították fel (62. és 63. sorszámú beadványok). Ennek összegét az ítéltábla mindkét jogi képviselő esetében 800 000 Ft + áfa, azaz 1 016 000 Ft-ra mérsékelte, ez állt ugyanis arányban az általuk elvégzett munkával, amelynek tükrében további díjcsökkentést egyik jogi képviselő tekintetében sem tartott indokoltnak [R. 2. §-ának (2) bekezdése]. Az alperes felszámította még az általa megfizetett 18 780 Ft tanúdíjat, így a felperes 1 016 000 Ft, az alperes pedig 1 034 780 Ft elsőfokú perköltséget előlegezett meg. Ebből a pernyertességük arányában a felperes 20%, azaz 203 200 Ft, az alperes pedig 80%, azaz 827 824 Ft megtérítését követelhette az ellenfelétől. Az egymással szemben fennálló perköltség-igények összevezetése után az ítéltábla a felperes által az alperes részére fizetendő elsőfokú perköltséget 624 624 Ft-ra leszállította [Pp. 83. §-ának (2) bekezdése].

[48] A tárgyi illetékfeljegyzési jogos eljárásban 6 061 010 Ft elsőfokú perérték alapulvételével 363 700 Ft feljegyzett kereseti illeték, és 17 600 Ft állam által előlegezett tanúdíj merült fel. Ezeket a költségeket a felek a pervesztességük arányában kötelesek viselni, így az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét ennek megfelelően megváltoztatta [Pp. 102. §-ának (1) bekezdése, 83. §-ának (2) bekezdése] azzal, hogy a feleket a 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 2023. január 1-től hatályos 3. §-ának (1) és (2) bekezdéseiben írt módon kötelezte a feljegyzett illeték megfizetésére.

[49] A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írt módon részben megváltoztatta, egyebekben pedig helybenhagyta.

[50] A felperes három közlés miatt közlésenként két személyiségi jog megsértésnek megállapítása és további elégtételadás érdekében fellebbezett, amely hét meg nem határozható perértékű fellebbezési kérelem volt, továbbá kérte az alperes marasztalását mindösszesen 5 903 010 Ft sérelemdíjban és kártérítésben is. Ehhez képest a fellebbezése az elégtételadás, azaz egy meg nem határozható fellebbezési kérelem és 300 000 Ft sérelemdíj erejéig vezetett eredményre. Mindez azt jelenti, hogy a másodfokú eljárásban a felperes összességében 10%-ban, az alperes pedig 90%-ban lett pernyertes.

[51] A peres felek a másodfokú eljárás során a jogi képviselőik munkadíját előlegezték meg, amelynek összegét az ítéltábla – a felek által közölt felszámításnak megfelelően – a felperes esetében 381 000 Ft-ban, az alperes esetében pedig 190 500 Ft-ban határozta meg. Ebből a pernyertességük arányában a felperes 10%, azaz 38 100 Ft, az alperes pedig 90%, azaz 171 450 Ft megtérítését követelhetette az ellenfelétől. Az egymással szemben fennálló perköltség-igények összevezetése után az ítéltábla a felperest 133 350 Ft másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte a felperes részére [Pp. 83. §-ának (2) bekezdése].

[52] A fellebbezési perérték 5 903 010 Ft-ot tett ki, így 472 200 Ft feljegyzett fellebbezési illeték merült fel, amelyet a felek a másodfokú pervesztességük arányában kötelesek megfizetni az állam részére a 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 2023. január 1-től hatályos 3. §-ának (1) és (2) bekezdéseiben írt módon.

Debrecen, 2023. március 7.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró